

підходи гендерної рівності у вищій освіті. Сьогодні вимагає високого рівня володіння навчальними методиками як чоловіків, так і жінок, адже тільки так можливо підготувати висококваліфікованих спеціалістів. Головна мета гендерної політики полягає в формуванні нової свідомості людини, де будь-яка стать має однакові права й можливості у всіх сферах життя.

Вирішення проблеми впровадження гендерної політики в освітню галузь потребує регулювання її на вищому, законодавчому рівні. Також дана проблема повинна стати пріоритетною у державних програмах. Крім цього, наш час потребує вилучення всіх гендерних стереотипів з навчальних програм та впровадження гендерної грамотності у навчальних закладах. У країні повинні проводитися постійні дослідження ролі жінок і чоловіків у різних сферах життя; за будь-яких проявів гендерної нерівності у суспільстві реагувати, а не замовчувати, мотивувати людей до рівноправності, реалізації своїх прав, свобод, підіймати це питання на конференціях, круглих столах тощо. Ми також маємо можливість змінювати ситуацію та давати поштовх до запровадження даної політики (особливо під час виборів).

Таким чином, гендерна політика в освітній галузі – це нагальне питання сучасної європейської України. Держава повинна змінювати світогляд суспільства. Більш високий ступінь гендерної рівності сприятиме економічній ефективності, забезпечуватиме підвищення продуктивності праці, що особливо важливо в умовах загострення міжнародної конкуренції та посилення глобалізації. Таким чином, саме реалізація заходів соціальної політики для підтримки жінок в освіті забезпечить гендерну рівність.

Булій С. М.

канд. іст. наук Фарина А. С.

Луцький педагогічний коледж

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЯК ВЗАЄМОДІЯ РІВНИХ

Відносини партнерства в освітньому середовищі викликають різну реакцію. В окремих викладачів розмова про партнерство викликає обурення, гнів, у кращому випадку сарказм. Про яке партнерство викладача і студента може йти мова, коли той ще тільки вчиться, нічого не знає, не уміє і навчається лише завдяки роботі викладача? Яке партнерство, якщо вони не партнери ні професійно, ні соціально, різні за віком, за розумом, досвідом і тому подібне?

Більш гнучкі і пластичні у взаємодії педагоги охоче підтверджують свою прихильність партнерству: звичайно, треба зважати на студента, допомагати йому, полегшувати шлях до височінь знань і т.д. Це свого роду материнська позиція: беремо студента за ручку (якщо не на ручки) і доводимо до диплома. Ось воно справжнє партнерство: не лягти, а хвалити, заохочувати. Це, погодьмося, також несиметричні відносини, як і в першому випадку, тільки в іншому варіанті. Як і раніше, викладач краще знає, за що хвалити,

заохочувати, а де утриматися від осуду.

Маємо на меті проаналізувати сучасні відносини викладача і студента.

Під взаєминами «викладач-студент» розуміється цілеспрямована взаємодія суб'єктів педагогічного процесу, яка детермінована метою й завданнями спільної навчально-професійної діяльності, визначається як загальними психологічними механізмами, так і чітко визначеними соціально-рольовими функціями партнерів, особливостями й закономірностями педагогічного спілкування в умовах закладу вищої освіти.

Що ж лежить в основі встановлення правильних (оптимальних) взаємин між викладачами і студентами? Які психологічні механізми цього процесу? З точки зору психоаналітичного підходу взаємини людей зрілого віку складаються під значним впливом досвіду ранніх дитячих років. Найперші взаємини, які виникають ще в середовищі сім'ї, є визначальними. Всі більш пізніші взаємозв'язки з людьми залежать від того, яким чином склалися й утверджувалися ці початкові стосунки. Основні моделі: дитина-мати, дитина-батько, дитина-брат, дитина-сестра є прототипами, стосовно яких мимовільно оцінюються всі наступні зв'язки між людьми. Більш пізні взаємини – це, певною мірою, коротке повторення тих рушійних сил, станів напружень і задоволення, якими характеризувалися взаємини в рідній сім'ї.

Міжособистісні взаємини виникають, розвиваються в процесі спілкування. Навчання неможливе поза спілкуванням, адже тільки завдяки спілкуванню воно стає фактором інтелектуального розвитку людини. Однак там, де є спілкування, там є і виховання, тобто формування людини як особистості. У цьому розумінні спілкування в навчанні, а значить і саме навчання, стає одночасно і фактором виховання людини як особистості. Звідси, головне завдання педагогів повинно полягати в організації спілкування й колективних форм навчання таким чином, щоб ці форми давали одночасно максимальні ефекти в пізнавальному й особистісному розвитку людини.

Це особливо важливо, адже для студентів навчання є провідним видом діяльності, в процесі якої забезпечується основний розвиток людини і як особистості, і як суб'єкта пізнання, спілкування й праці. Феномен спілкування здійснює багатозначний вплив на стосунки між викладачем і студентами. Спілкування між педагогом і вихованцем відбувається в двох площинах: перша показує, що суб'єкт спілкування є педагог і спілкування витікає від нього; друга – що суб'єктом є вихованець. При цьому слід зазначити, що переважну роль відіграє площина, яка характеризується спілкуванням, спрямованого від педагога до вихованця.

Проблема взаємин «студент-викладач» розглядається також у зв'язку з адаптацією студентів до процесу навчання у закладі освіти. Це пов'язано, насамперед, із наявним розходженням між психологічною структурою діяльності студента (навчання, яке масове й групове за формою та високо індивідуальне за змістом) і педагога (навпаки, за змістом колективна, а за формою найчастіше індивідуальна). Дослідники (В. Асєєв, Л. Бенедіктова,

Л. Філонов) встановили, що при проходженні періоду адаптації важливе значення має послідовність фаз контактної взаємодії. Дж. Роттер стверджував, що ключем до передбачення людської поведінки є наші знання: минула історія й очікування. Передбачити поведінку можна, розглядаючи взаємини людини зі значимим для неї оточуючим середовищем. Через це за характером взаємин у системі «викладач-студент» можна розгледіти можливу майбутню професійну поведінку студента, спрогнозувати його майбутні стосунки з дітьми. Це дає ключ до розуміння внутрішнього його світу, настанов щодо себе та інших. Важливо враховувати й той встановлений у дослідженні факт, що в процесі постійної взаємодії викладацьких і студентських колективів як суттєвого аспекту життя у закладі освіти, відбувається особистісне зростання, духовно-творче збагачення обох сторін, а це є необхідним елементом спадковості поколінь.

Переконані, що педагогічна взаємодія – двосторонній процес, який передбачає відносини між викладачем та студентом. Характер та специфіка міжособистісної взаємодії в системі «викладач – студент» залежить від особливостей педагогічних домовленостей, які існують між ними. Ідеальною є система педагогічних домовленостей, яка побудована на принципах взаєморозуміння та співробітництва, і визначається вже на першому етапі роботи викладача зі студентами, коли викладач чітко формулює усі вимоги, як формальні (конспектування лекцій, ведення словників, відвідування занять), так і неформальні (активність, ініціативність, науковий пошук).

Взаємини викладачів і студентів як особливий психологічний феномен і важлива складова цілісного педагогічного процесу закладу вищої освіти характеризуються особливістю змісту та динаміки, механізмами впливу на становлення особистості майбутнього вчителя, його професійне зростання. Не можемо оминути і той факт, що попри наявність загальноновизнаних постулатів, усі процеси комунікації «викладач – студент» залежать насамперед від особистісних якостей учасників освітнього процесу.

Буркова Л.А

канд. іст. наук, доц. Кашаба О.Ю,

Українська інженерно-педагогічна академія

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Розвиток туризму в Україні суттєво впливає на такі сектори економіки, як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання, і є одним із найбільш перспективних напрямків структурної перебудови економіки. Вигідне географічне положення України і наявність сприятливих факторів дозволяють стверджувати про значні перспективи розвитку туризму. Однак, маючи великий потенціал, Україна не розвиває ринок туристичних послуг в повному обсязі,